

I

(Seadusandlikud aktid)

OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS (EL) 2015/1814,

6. oktoober 2015,

mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ ⁽³⁾ loodi liidus kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteem (edaspidi „ELi HKS”), et edendada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist kulutõhusalt ja majanduslikult efektiivselt.
- (2) Euroopa Ülemkogu 23.-24. oktoobri 2014. aasta järeldustes 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistiku kohta sedastatakse, et liidus kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi saavutamise peamine üleeuroopaline vahend on hästi toimiv ja reformitud ELi HKS koos turu stabiliseerimise instrumendiga.
- (3) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikega 5 on ette nähtud, et komisjon peab igal aastal esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande Euroopa süsinikuturu toimimise kohta.
- (4) Komisjoni aruandes Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa süsinikuturu olukorra kohta 2012. aastal tõdeti, et on vaja võtta meetmeid pakkumise ja nõudluse vahelise struktuurse tasakaalustamatuse vähendamiseks. 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistiku mõjuhindamine näitas, et selline tasakaalustamatus arvatavasti jätkub, ning lineaarse vähendamiskava kohandamine kõnealuses raamistikus seatud rangema eesmärgiga ei ole

⁽¹⁾ ELT C 424, 26.11.2014, lk 46.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 18. septembri 2015. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

piisav. Lineaarse teguri muutmine muudab üksnes vähehaaval üleliidulist lubatud heitkoguste ülempiiri (ELi HKS-i ülempiir). Seega väheneks ka ülejääk ainult vähehaaval ning turg peaks toimima veel üle kümne aasta nii, et sellel oleks umbes 2 miljardi suurune või suurem lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) ülejääk, takistades seega HKS-i andmast vajalikku investeerimissignaali CO₂-heitkoguste kulutõhusaks vähendamiseks ning olemast majanduskasvu ja töökohtade loomist toetava vähese CO₂-heite suunalise innovatsiooni edasiviivaks jõuks.

- (5) Et seda probleemi lahendada ja muuta ELi HKS pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatusele vastupanuvõime-
lisemaks ning et võimaldada sel toimida korrastatud turul, tuleks 2018. aastal luua turustabiilsusreserv (edaspidi „reserv”), mis peaks toimima alates 2019. aastast. Reserviga edendatakse ka koostoimet muude kliima- ja energiapoliitika valdkondadega. Võimalikult suure prognoositavuse säilitamiseks tuleks sätestada selged normid LHÜde reservi lisamise ja sealt vabastamise kohta. Reserv peaks toimima, käivitades igal aastal enampakkumisel müüdavate LHÜde arvu kohandamise. Kui tingimused on täidetud, tuleks alates 2019. aastast enampakkumiste mahtudest igal aastal maha arvata ja reservi lisada LHÜsid arvul, mis moodustab 12 % ringluses olevate LHÜde arvust, mille komisjon on viimati avaldanud. Igal aastal tuleks LHÜsid liikmesriikidele reservist vabastada samades proportsioonides ja samas järjekorras, mida kasutati nende reservi lisamisel, ning lisada LHÜd enampakkumise mahtudele, kui asjaomaste ringluses olevate LHÜde koguarv on väiksem kui 400 miljonit.
- (6) Selleks peaksid komisjon ja liikmesriigid ilma põhjendamatu viivitusest pärast seda, kui komisjon on kõnealuse aasta 15. maiks avaldanud ringluses olevate LHÜde koguarvu, tagama ühise enampakkumispõlvormi ja, kui see on asjakohane, mitteosalevate enampakkumispõlvormide enampakkumiskalendrite kohandamise, et võtta arvesse reservi lisatud või reservist vabastatavate LHÜde arvu. Pärast enampakkumiskalendri kohandamist tuleks enampakkumisele pandavate LHÜde arvu kohandamine jaotada 12 kuu peale. Pidades silmas enampakkumiste sujuva läbiviimise vajadust, tuleks kohandamise täpsemad üksikasjad vajaduse korral sätestada komisjoni määruses (EL) nr 1031/2010 ⁽¹⁾.
- (7) Lisaks reservi loomisele tuleks sellest tulenevalt teha direktiivis 2003/87/EÜ mõned muudatused, et tagada ELi HKS-i järjepidevus ja tõrgeteta toimimine. Direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamine võib eelkõige viia selleni, et iga kauplemisperioodi lõpus müüakse enampakkumisel suurel arvul LHÜsid, mis võiks ohustada turu stabiilsust. Et vältida turu tasakaalustamatust LHÜde pakkumise tõttu ühe kauplemisperioodi lõpus ja järgmise alguses ning selle võimalikku kahjulikku mõju turule, tuleks sätestada, et enampakkumisel müüakse osa ühe kauplemisperioodi lõpus suure pakkumise tõttu lisandunud LHÜdest järgmise kauplemisperioodi kahel esimesel aastal. Et veelgi suurendada Euroopa CO₂-turustabiilsust ning vältida pakkumise kunstlikku suurendamist 2013. aastal alanud kauplemisperioodi lõpus, tuleks LHÜd, mida direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 7 kohaselt ning sama direktiivi artikli 10a lõigete 19 ja 20 kohaldamise tõttu käitistele ei eraldata („eraldamata LHÜd”), lisada reservi 2020. aastal. Komisjon peaks direktiivi 2003/87/EÜ nende eraldamata LHÜde suhtes läbi vaatama ning vajaduse korral esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edasiste tegevusvõimaluste kohta.
- (8) 300 miljoni LHÜ kavandatud taaskasutuselevõtt 2019. aastal ning 600 miljoni LHÜ taaskasutuselevõtt 2020. aastal, nagu kindlaks määratud komisjoni määruses (EL) nr 176/2014, ⁽²⁾ ohustaks reservi eesmärki vähendada struktuurse tasakaalu puudumist pakkumise ja nõudluse vahel. Seetõttu ei tohiks 900 miljonit LHÜd 2019. ja 2020. aastal enampakkumisele panna, vaid need tuleks lisada reservi.
- (9) Oluline on, et ELi HKS ergutaks CO₂-tõhusat majanduskasvu ja et kaitstud oleks nende liidu tööstusharude konkurentsivõimelisus, kus esineb tõsine süsinikdioksiidi lekke oht. Euroopa Ülemkogu eespool nimetatud järeldustes kliima- ja energiapoliitika raamistiku kohta aastani 2030 anti selged suunised tasuta eraldatud heitkoguste ja süsinikdioksiidi leket käsitlevate sätete kehtivuse jätkumise kohta pärast 2020. aastat. Nendest strateegilistest suunistest lähtudes peaks komisjon kuue kuu jooksul pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist esitama ettepaneku direktiivi 2003/87/EÜ, eriti selle artikli 10a läbivaatamiseks. Võrdsete tingimuste eesmärgi järgimiseks tuleks läbivaatamise käigus kaaluda ka ühtlustatud korra kehtestamist kaudsete kulude hüvitamiseks liidu tasandil.

⁽¹⁾ Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EÜ) nr 1031/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem) kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 25. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 176/2014, millega muudetakse määrust (EL) nr 1031/2010 eelkõige selleks, et määrata kindlaks, kui palju müüakse aastatel 2013–2020 enampakkumisel kasvuhoonegaaside saastekvootide (ELT L 56, 26.2.2014, lk 11).

Läbivaatamise käigus tuleks hinnata ka seda, kas kuni 50 miljonit eraldamata LHÜd tuleks kasutada enne 2021. aastat olemasolevate vahendite täiendamiseks, et edendada lisaks sama direktiivi artikli 10a lõikes 8 osutatud projektidele ning vähese CO₂-heite suunalistele innovatsiooniprojektidele tööstussektoris projekte kõigis liikmesriikides, sealhulgas väikesemahulisi projekte.

- (10) Komisjon peaks reservi toimimist jälgima iga-aastase CO₂-turu aruande raames. Aruandes tuleks käsitleda asjakohast mõju konkurentsivõimele, eriti tööstussektoris, mis hõlmaks SKPd, tööhõive- ja investeerimisnäitajaid. Lisaks peaks komisjon kolme aasta jooksul alates reservi toimimise algusest ja pärast seda korrapäraselt reservi toimimise üle vaatama, võttes arvesse reservi kasutamisest saadud kogemust. Reservi toimimise ülevaatamisel tuleks eelkõige kaaluda, kas LHÜde reservi lisamist ja sealt vabastamist käsitlevad normid on asjakohased seoses taotletava eesmärgiga, milleks on vähendada struktuurset tasakaalustamatust pakkumise ja nõudluse vahel. See peaks hõlmama turu tasakaalu analüüsi, milles võetaks arvesse kõiki pakkumist ja nõudlust mõjutavaid asjakohaseid tegureid, ning analüüsida tuleks ka, kui asjakohane on kindlaksmääratud vahemik, mis käivitab enampakkumisel igal aastal müüdavate LHÜde arvu kohandamise, samuti ringluses olevate LHÜde koguarvule kohaldatav protsendimäär. Kui analüüs näitab, et kõnealune vahemik ei ole muutunud turusuundumuste ja aruande koostamise ajal kättesaadava uue teabe valguses enam asjakohane, peaks komisjon kiiresti esitama ettepaneku olukorra muutmiseks. Aruande koostamisel peaks samuti käsitlema reservi mõju majanduskasvule, töökohtadele, liidu tööstuse konkurentsivõimele ja süsinikdioksiidi lekke ohule. Reservi toimimise ülevaatamine peaks olema objektiivne ning selle käigus tuleks võtta arvesse vajadust säilitada regulatiivne stabiilsus ja tagada pikaajaline prognoositavus üleminekul vähese CO₂-heitega majandusele.
- (11) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt luua ELi heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreserv ja teha see liidus toimivaks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (12) Direktiivi 2003/87/EÜ tuleks seega vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Turustabiilsusreserv

2018. aastal moodustatakse turustabiilsusreserv, millesse lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) lisamine toimib alates 1. jaanuarist 2019.
- 900 miljonit LHÜd, mis on maha arvatud ajavahemikul 2014–2016 enampakkumisel müüdavate LHÜde arvust, nagu on sätestatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 4 kohaselt määruses (EL) nr 176/2014, ei lisata 2019. ja 2020. aastal enampakkumisel müüdavate LHÜde arvule, vaid need lisatakse reservi.
- LHÜd, mida direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 7 kohaselt käitistele ei eraldata, ning LHÜd, mida sama direktiivi artikli 10a lõigete 19 ja 20 kohaldamise tõttu käitistele ei eraldata, lisatakse reservi 2020. aastal. Komisjon vaatab direktiivi 2003/87/EÜ kõnealuste eraldamata jäetud LHÜde suhtes läbi ning vajaduse korral esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku.
- Komisjon avaldab igal aastal ringluses olevate LHÜde koguarvu järgmise aasta 15. maiks. Ringluses olevate LHÜde koguarv asjaomasel aastal on alates 1. jaanuarist 2008 emiteeritud LHÜde kumulatiivne arv, sealhulgas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 13 lõike 2 kohaselt kõnealusel perioodil väljastatud LHÜde arv ning käitiste õigused kasutada ELi HKSi kohaseid rahvusvahelisi ühikuid seoses enne kõnealuse aasta 31. detsembrit tekkinud heitkogustega; sellest arvatakse maha ELi HKSi kuuluvate käitiste tõendatud heitkoguste summa tonnides ajavahemikul 1. jaanuarist 2008 kuni sama aasta 31. detsembrini, kõik direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 4 kohaselt kehtetuks tunnistatud LHÜd ning reservis olevate LHÜde arv. Arvesse ei võeta kolme aasta vältel, st 2005–2007, tekitatud heitkoguseid ning kõnealuste heitkoguste jaoks väljastatud LHÜsid. Esimest korda avaldatakse koguarv hiljemalt 15. mail 2017.

5. Igal aastal arvatakse liikmesriikide poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel müüdavate LHÜde koguarvust maha selline arv LHÜsid, mis vastab 12 %-le ringluses olevate LHÜde koguarvust, mis on käesoleva artikli lõike 2 kohaselt viimati avaldatud, ning need lisatakse reservi kõnealuse aasta 1. septembril algava 12-kuulise ajavahemiku jooksul, välja arvatud juhul, kui reservi lisatavate LHÜde arv oleks väiksem kui 100 miljonit. Esimesel reservi toimimise aastal lisatakse 1. jaanuarist kuni 1. septembrini reservi viimati avaldatud andmete põhjal 8 % ringluses olevate LHÜde koguarvust (esindades 1 % iga kuu kohta).

Ilma et see piiraks käesoleva lõike kohaselt maha arvatavate LHÜde koguarvu, ei võeta 31. detsembrini 2025 LHÜde koguarvu jaoks liikmesriikide osade kindlaksmääramisel arvesse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 esimese lõigu punktis b osutatud LHÜsid.

6. Kui ringluses olevate LHÜde koguarv mis tahes aastal on väiksem kui 400 miljonit, vabastatakse reservist 100 miljonit LHÜd ja lisatakse need liikmesriikide poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel müüdavate LHÜde arvule. Juhul kui reservis on vähem kui 100 miljonit LHÜd, vabastatakse kõik reservis olevad LHÜd käesoleva lõike alusel.

7. Kui mis tahes aastal käesoleva artikli lõiget 6 ei kohaldata ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 29a kohaselt on võetud meetmeid, vabastatakse reservist 100 miljonit LHÜd ja lisatakse need liikmesriikide poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel müüdavate LHÜde arvule. Juhul, kui reservis on vähem kui 100 miljonit LHÜd, vabastatakse kõik reservis olevad LHÜd käesoleva lõike alusel.

8. Kui pärast ringluses olevate LHÜde koguarvu avaldamist võetakse vastavalt lõigetele 5, 6 või 7 meetmeid, tuleb enampakkumiskalendris võtta arvesse reservi lisatud või reservist vabastatavaid LHÜsid. LHÜd lisatakse reservi või vabastatakse seal 12-kuulise ajavahemiku jooksul. Kui LHÜd vabastatakse lõike 6 või 7 kohaselt reservist, võetakse sõltumata ajavahemikust, mille jooksul reservist vabastamine toimub, aluseks liikmesriikide osa LHÜdest LHÜde reservi lisamise ajal ning järgitakse ka LHÜde reservi lisamise ajal kehtinud järjekorda.

Artikkel 2

Direktiivi 2003/87/EÜ muudatused

Direktiivi 2003/87/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Alates 2019. aastast müüvad liikmesriigid enampakkumisel kõik saastekvoodid, mida ei eraldata tasuta kooskõlas artiklitega 10a ja 10c ega lisata Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2015/1814 loodud turustabiilsusreservi (*).

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1814, milles käsitletakse ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 264, 9.10.2015, lk 1).”;

b) lõike 1 järele lisatakse järgmine lõige:

„1a. Kui nende saastekvootide maht, mida liikmesriigid müüvad enampakkumisel käesoleva direktiivi artikli 13 lõikes 1 osutatud iga perioodi viimasel aastal, ületab rohkem kui 30 % enampakkumisel müüdavate saastekvootide eeldatava keskmise mahu järgmise perioodi esimese kahe aasta jooksul enne otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1 lõike 5 kohaldamist, arvatakse kaks kolmandikku mahtude vahelisest erinevusest maha enampakkumisel müüdavate saastekvootide mahust perioodi viimasel aastal ning lisatakse võrdsetes osades liikmesriikide poolt järgmise perioodi esimesel kahel aastal enampakkumisel müüdavate saastekvootide mahule.”

2) Artikli 13 lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võivad isikutele kvoote väljastada jooksval ajavahemikuks, et asendada nende omanduses olevaid saastekvoote, mis on tunnistatud kehtetuks kooskõlas esimese lõiguga. Samuti tuleb turustabiilsusreservis hoitavad saastekvoodid, mis enam ei kehti, asendada saastekvootidega, mis kehtivad jooksval perioodil.”

*Artikkel 3***Läbivaatamine**

Komisjon jälgib reservi toimimist direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 5 sätestatud aruande raames. Aruandes tuleks käsitada asjakohast mõju konkurentsivõimele, eriti tööstussektoris, mis hõlmaks SKP, tööhõive- ja investeerimisnäitajaid. Komisjon käsitleb kolme aasta jooksul alates reservi toimimise algusest ja pärast seda iga viie aasta järel Euroopa CO₂-turu nõuetekohase toimimise analüüsile tuginedes reservi toimimist ja esitab vajaduse korral ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Igas käsitluses pööratakse erilist tähelepanu protsendimääradele, mida kasutatakse käesoleva otsuse artikli 1 lõike 5 kohaselt reservi lisatavate LHÜde arvu määramiseks, samuti ringluses olevate LHÜde koguarvu künnisväärtusele ning käesoleva otsuse artikli 1 lõike 6 või 7 kohaselt reservist vabastatavate LHÜde arvule. Reservi toimimise ülevaatamise käigus peaks komisjon käsitlema reservi mõju majanduskasvule, töökohtadele, liidu tööstuse konkurentsivõimele ja süsinikdioksiidi lekke ohule.

*Artikkel 4***Üleminekusäte**

Direktiivi 2003/87/EÜ (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/29/EÜ⁽¹⁾) artikli 10 lõiget 1 kohaldatakse jätkuvalt kuni 31. detsembrini 2018.

*Artikkel 5***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg, 6. oktoober 2015

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

N. SCHMIT

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/29/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi (ELT L 140, 5.6.2009, lk 63).